

Nastava historije po EU-VET 3 projektu

Od oktobra 2007. god. Srednja medicinska škola učestvuje u EU-VET 3 projektu kao pilot škola za zanimanja:

- Medicinski tehničar
- Farmaceutski tehničar
- Laboratorijsko-sanitarni tehničar

Odabir pilot škola tekao je u saradnji sa relevantnim ministarstvom obrazovanja. Nakon zajedničkog dogovora oko toga koja će zanimanja biti uključena u Projekat kao pilot zanimanja, sva ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta su Projektu dostavila svoje liste škola po prioritetima za odabrana zanimanja koja predlažu da budu pilot škole. U odabiru pilot škola ministarstva su se vodila kriterijima za odabir škola. Nastavničko vijeće naše škole je nominovalo 3 profesora za članstvo u radnim grupama koje će raditi na razvijanju novih Nastavnih planova i programa. Od prošle školske godine škola je upisala 4 odjeljenja pilot projekta EU-VET 3 programa, koji nastavu pohađaju po modularnom nastavnom planu i programu. Projekat se sastoji od pet komponenata:

- Razvoj upravljanja i politike
- Institucionalni razvoj
- Razvijanje modularnog nastavnog programa za određene grupe zanimanja i obuka nastavnika
- Model finansiranja
- Tehnička specifikacija opreme za VET škole

EU-VET 3 projekat

Prema postojećoj legislativi u Bosni i Hercegovini, nastavnici koji rade u stručnim školama su podijeljeni u dvije glavne kategorije. Prva se odnosi na nastavnike koji predaju opšteobrazovne predmete, a druga na nastavnike koji predaju stručne predmete. Postojeći koncept se uglavnom odnosi na drugu kategoriju i namijenjen

je njoj. U opšteobrazovne predmete spadaju maternji jezik, strani jezik, matematika, tjelesni i zdravstveni odgoj, informatika, demokratija i ljudska prava. Profesori koji su učestvovali u radnim grupama dali su prijedlog da se u opšteobrazovne predmete uvrsti i historija kao predmet koji će se predavati u prvom razredu sa po dva časa sedmično. Prema Projektnom zadatku Nastavni planovi i programi treba da uključe ključne kompetencije za cjeloživotno učenje, a naročito vještine stranih jezika, informacionih i komunikacionih tehnologija i poduzetničko učenje.

U sklopu VET-3 projekta, obuka VET nastavnika je bila bazirana na procjeni njihovih potreba da bi bili kompetentni da provode nove modularne nastavne planove i programe. Za nastavnike iz grupe 1 obuka na radnom mjestu je u nadležnosti prosvjetno-pedagoških zavoda. Do sada značajan broj nastavnika srednjih stručnih škola je obučen na radnom mjestu. Značaj ovih obuka za pedagoški razvoj nastavnika je ogroman. Teme koje se najčešće obrađuju na obukama su: izrada modularnih NPP-a, nova nastavna metodologija, izrada i implementacija modularnih NPP-a, ocjenjivanje učenika, obuke iz informacionih tehnologija i elementi VET reforme. Sistem obuke nastavnika, kako one koja se provodi prije zaposlenja tako i one koja se provodi na radnim mjestima kad su nastavnici u radnom odnosu u školi, stručno usavršavanje nastavnika i mogućnost napredovanja u njihovoj karijeri su jako važni elementi u svim reformskim nastojanjima i procesima.

Status historije u srednjim školama koje predaju po EU-VET 3 projektu

Historija kao predmet prema modularnom Nastavnom planu i programu je zastupljena je sa po dva časa sedmično u prvom razredu. U prvom razredu prema Nastavnom planu i programu po EU-VET projektu izučava se historija Bosne i Hercegovine od paleolita do priznanja Bosne i Hercegovine kao države, i njen položaj i uloga u sklopu svjetske historije. Cilj nastave historije je upoznavanje razvoja društva u svjetskim, evropskim i bosanskohercegovačkim prilikama. Nastavni plan i program obuhvata društvena, ekonomska, kulturna, podjednako koliko i politička i diplomatska kretanja Bosne i Hercegovine. Budući da za srednje stručne škole (modularna nastava) još uvijek nema udžbenika u nastavi koristimo kombinaciju udžbenika:

- Z. Šehić, M. Forić, V. Smriko, E. Hašimbegović, *Udžbenik historije za prvi i drugi razred stručnih škola*, SP, Sarajevo 2004.
- H. Hadžiabdić, *Udžbenik historije za prvi razred gimnazije*, Bosanska knjiga, Tuzla, 2007.
- E. Kurtović, S. Hajrulahović, *Udžbenik historije za drugi razred gimnazije*, SP, Sarajevo, 2007.
- V. Smriko, A. Husić, *Udžbenik historije za treći razred gimnazije*, SP, Sarajevo, 2007.

– Z. Šehić, A. Kovačević, A. Leka, *Udžbenik historije za četvrti razred gimnazije*, SP, Sarajevo, 2007.

Promjene u stručnim školama koje rade po EU-VET 3 projektu su se odrazile na status historije kao nastavnog predmeta u školama. U obrazovnom procesu predmet historija ima veoma važnu ulogu, međutim broj časova historije u srednjim stručnim školama se smanjuje! Učenici kroz izučavanje historije stiču analitičke i interpretativne vještine koje mogu koristiti u životu i primjeniti u budućnosti, da bi razumjeli svijet u kojem žive i promjene koje doživljavaju, i koje će im pomoći da ocijene informacije koje im nude mediji i drugi izvori! Uz pomoć primjene najsavremenije nastavne tehnologije, zaista bi trebalo da postane predmet kog će rado očekivati. Historija kao predmet olakšava učeniku da stekne više znanja u ovladavanju gradiva iz drugih predmeta, zato je historija kao predmet nezaobilazna i kao nauka i kao predmet u školi.

Postignuti rezultati

Bitno je istaći da u školama koje rade po planu i programu na bosanskom jeziku, za koje je nadležan Pedagoški Zavod Mostar učinjen veliki napredak u metodologiji nastave historije. U cilju stručnog usavršavanja nastavnika Pedagoški Zavod redovno organizuje stručne aktive i seminare. Naglasak je stavljen na multiperspektivnost i izgradnju historijskih vještina, te korištenje multimedijalnih nastavnih pomagala.

Sve navedeno je ugrađeno u nastavni plan i program historije za gimnaziju, srednje tehničke i stručne škole, kojeg je odobrilo Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta 2009. godine.

Primjena nastavnog plana i programa i novih udžbenika zahtjeva potpuno drugačiju ulogu nastavnika u sistemu obrazovanja. Zato bi i udžbenici trebali biti koncipirani za interaktivno učenje i dijalošku metodu. Nastava historije zauzima jedno od najvažnijih mjesta u procesu školovanja odgovornih i aktivnih građana, i trebala bi da omogući učenicima da unapređuju svoj pojedinačni i kolektivni identitet, kroz poznavanje svog zajedničkog historijskog nasljeđa u njegovoj lokalnoj, nacionalnoj, evropskoj i globalnoj dimenziji.

Zaključak

Bilo bi dobro da nadležne institucije iz oblasti historijske nauke više ukazuju na ovaj problem i da se bore za bolji status historije u srednjim školama, i da rade na izradi udžbenika za historiju za srednje stručne škole, a da se historijska građa obrađuje obimnije, dublje i sadržajnije. Udžbenici bi trebali sadržavati radne listove, priručnike za nastavnike, CD sa dokumentima, a didaktički materijali bi trebali biti zastupljeni što više u udžbenicima.